

Riktlinjer inför VFU 1, KPU-60, åk 7–9 samt gymnasiet, ht 2026

VFU (Verksamhetsförlagd utbildning)

I en VFU-period knyts det teoretiska perspektivet, som du får dig till livs via föreläsningar, litteratur och seminarier/workshops här på Högskolan, samman med verksamhetsperspektivet och läraruppgifter. Den första kursen i din utbildning, i vilken denna VFU ingår, behandlar lärarens professionsuppdrag.

Citat ur kursplan UV6074: ”Målet är således att studenten, med utgångspunkt i läroplansteori och med hjälp av kunskaper om skolans styrdokument och ramar, kan beskriva och problematisera hur samhällsliga strömningar påverkar skolans utformning och ämnets/ämnenas innehåll. Målet är också att studenten, utifrån de mänskliga rättigheterna, skolans värdegrund och skolans demokratiska uppdrag kan beskriva hur pedagogisk differentiering och specialpedagogiskt bemötande, generellt och i specifika ämne/ämnena, kan skapa en hållbar utveckling där den enskilde eleven kan inkluderas utifrån sina behov och förutsättningar”

Under din utbildning vid KPU 60 kommer du att genomföra totalt tre VFU-perioder inom ramen för kurserna du läser och i denna första kurs ingår tre veckors VFU. Det innebär att du under vecka 41 – 43 (15 dagar) ska vara ute i skolverksamheten (antingen i grundskolans senare år eller på gymnasiet beroende på vilken inriktning du valt) och få en inblick i lärarens uppdrag och hur de arbetar.

Du och din handledare lägger tillsammans upp en plan för din VFU. Beroende på om du har tidigare erfarenhet från läraryrket eller inte, kan upplägget variera. Kanske fokuserar du under den första VFU-veckan på att observera och reflektera över din handledares undervisning och endast leder enstaka undervisningsmoment eller leder du mer undervisning redan från början. Under de följande VFU-veckorna är det däremot viktigt att du utmanar dig själv genom att succesivt öka antalet lektioner som du leder. Tillsammans med din handledare planerar du undervisning och när du inte undervisar, observerar du din handledares lektioner eller deltar vid arbetslagsmöten, konferenser m.m. som ingår i läraruppgifter. Kanske besöker du också närliggande verksamhet, pratar med rektor etc.

Logga in på VFU-portföljen (<https://vfusyd.su.se>), som är Högskolans pedagogiska verktyg för VFU. I portföljen hittar du all information om VFU 1 och det är också där som dokumentationen kring din VFU läggs in och där din handledare fyller i en VFU-rapport efter avslutad VFU. Genom att studera *progressionsmatrisen för VFU - Ämneslärarprogrammet och KPU-programmet* kan du se vilka förmågor och kunskaper som du ska utveckla under din VFU i början av utbildningen, där du är nu. Du kan även blicka framåt i progressionsmatrisen och se vart du är på väg, alltså vad du ska kunna i mitten och i slutet av utbildningen.

Målen för VFU-perioden (15 dagar) är att du som student:

- ska få förståelse för lärarens uppdrag och hur lärare arbetar (förberedelser, efterarbete, konferenser etc.)
- med *stöd av din VFU-handledare*, planerar, leder och utvärderar undervisning/aktiviteter inom dina undervisningsämnen i klass/grupp med utgångspunkt från styrdokument, ämnesdidaktik och ämneskunskaper.
- *tillsammans med din handledare* diskuterar vad som avses med inkludering och vad det kan innebära att planera för differentierad undervisning där elevers kunskaper och erfarenheter tas till vara för att möjliggöra varje elevs delaktighet, lärande och utveckling.
- utifrån skolans värdegrund, de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna, beaktar och kommunicerar ett jämställdhets och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten
- tillämpar god yrkesetik* som bygger på styrdokumentens grundläggande värderingar och utifrån självkännedom och empati förhåller dig professionellt gentemot elever, handledare och personal.
- utifrån din nuvarande kompetens identifierar och reflekterar kring ditt behov av att utveckla ytterligare kunskaper och färdigheter som krävs för det pedagogiska arbetet.
- kommunicerar på adekvat svenska** i tal och skrift med elever, handledare och annan personal.

Seminarier (obligatoriska)

Innan du går ut på din VFU kommer du den 21 september att ha ett digitalt seminarium med Charlotte via Zoom. Vid seminariet kommer du att förberedas inför din VFU och uppgifter som ska genomföras. Bedömningskriterierna för VFU 1 går också igenom.

Att förbereda inför seminariet:

- studera *progressionsmatrisen för ämneslärare och KPU* samt ”checklista”. Dessa dokument samt övrig information kring din VFU finns på Blackboard i VFU-mappen samt i VFU-portföljen.
- Du ska även inför seminariet läsa kapitel 1, 2 och 5 i *På väg mot läraryrket en handbok för den verksamhetsförlagda utbildningen* (Liber AB, 2021 Alvé, Fredrik. & Bohlin, Senait) samt kapitel 1 och 6 i *VFU i praktiken Studentens handbok för verksamhetsförlagd utbildning* (Cajvert, Lilja. Studentlitteratur AB, 2020).

Efter VFU-perioden, kommer du att ha ett uppföljande VFU-seminarium den 3 november på Campus Varberg med Charlotte. Information om vad du ska förbereda inför efterseminariet finns i slutet av detta dokument.

VFU-placering

Du gör din VFU antingen i grundskolan eller på gymnasium/komvux, beroende på din inriktning.

Din VFU-placering finns i VFU-portalen. När din placering är klar ska du omgående ta kontakt med din/dina VFU-handledare och om möjligt även göra ett besök på VFU-skolan innan VFU-perioden börjar (se "Förberedelse och uppföljning av VFU" i VFU-guiden). Glöm inte att presentera *Bedömningskriterierna för VFU 1* liksom detta dokument för din/dina handledare på VFU-skolan. Ta även med ett utdrag ur *belastningsregistret* och *misstankeregistret* till skolan (beställs på Polismyndighetens hemsida och kan fås antingen digitalt eller genom post).

Handledning

En viktig del av din VFU är handledningssamtalen där din handledare är reflektionspartner, ger feedback och hjälper dig att se en tydlig koppling mellan teori och praktik. Du ska ha minst 1 – 2 timmars handledning per vecka och det kan vara bra att redan vid början av din VFU tillsammans med din handledare planera för hur och när handledningssamtalen ska genomföras samt hur din VFU ska läggas upp.

Frånvaro

Du har rätt till alla dina VFU-dagar och *måste genomföra samtliga dagar för att bli godkänd*. Om du har varit frånvarande under din VFU behöver dagarna tas igen i så nära anslutning och så sammanhängande som möjligt till den ordinarie VFU-perioden. Bestäm i samråd med din handledare när dagarna ska tas igen och meddela VFU-ansvarig lärare vid Högskolan. Handledaren väntar med att fylla i VFU-rapporten som finns i Portföljen, tills samtliga VFU-dagar är genomförda.

Digitala samtal med lärare från Högskolan

Någon gång under vecka 41 – 43 kommer din handledare och du som student att ha varsitt digitalt samtal med en lärare från Högskolan, för att stämma av att allt fungerar. Respektive samtal beräknas ta ca 20 - 30 minuter. Handledare och student kommer under den första VFU-veckan att bli kontaktad av en lärare från Högskolan för att planera in tider för samtalen. På Blackboard kommer det att publiceras en lista, där du kan se vilken lärare från Högskolan som kommer att kontakta dig.

VFU-guiden

VFU-guiden hittar du på högskolans hemsida (www.hh.se/vfu). VFU-guiden är ett komplement till utbildningsplanen och utgör anvisningar och riktlinjer för den verksamhetsförlagda utbildningen. Läs igenom den noga inför din VFU-period.

Studentens uppgifter på VFU-skolan:

1. Du ska formulera ett personligt mål för VFU 1, senast under den första VFU-veckan.
Skriv in ditt personliga mål under professionsutveckling i VFU-portföljen. På detta mål ger handledaren formativ återkoppling i VFU-rapporten (bedöms inte med betyg).
2. Du ska närvara på VFU-skolan 35 timmar/vecka och delta i lärarnas alla ordinarie arbetsuppgifter (planering och genomförande av lektioner samt för- och efterarbete, konferenser, utvecklingssamtal etc.) *Skriv loggbok (dagbok), om vad som händer och reflektera över det.* Inför handledningssamtalen ska du välja ut några korta reflektioner och lägga in i VFU-portföljen som kan användas som utgångspunkt. Loggboken har du även nytta av när du efter avslutad VFU ska skriva din självvärdering.
3. Med *stöd av VFU-handledaren* planerar, leder och utvärderar du undervisning/aktiviteter inom ditt/dina undervisningsämnen i klass/grupp med utgångspunkt från styrdokumentet och de didaktiska frågorna; Vad? Hur? Varför? När? Vilka?

Om du inte har tidigare undervisningserfarenhet, fokuserar du under den första VFU-veckan på att observera och reflektera över din handledares lektioner och leder enstaka undervisningsmoment samt planerar kommande undervisning med stöd av din handledare. Från och med andra VFU-veckan är det viktigt att du utmanar dig själv genom att successivt öka din undervisningstid, för att under den sista VFU-veckan leda minst 4 - 6 timmars undervisning. När du inte undervisar observerar du din handledares undervisning.

4. Studera hur lärarna arbetar med lärande och hur/om de involverar alla elever. Koppla dina iakttagelser och reflektioner till styrdokumentet.
5. Välj ut en klass/grupp som du följer under en hel skoldag. Observera samtliga lektioner som klassen/gruppen har den dagen i olika ämnen och med olika lärare. Försök att inta elevperspektivet och reflektera över hur det är att vara elev under en skoldag. Reflektera även över lärarnas olika strategier för att bemöta den aktuella elevgruppen samt hur lärare arbetar med inkludering och differentiering. Beskriv detta i loggboken.
6. Inventera skolan och omgivningarna. Hur ser miljön ut och vilka elever finns på skolan? Reflektera över hur skolans upptagningsområde påverkar organisation, strukturer och undervisning. På vilket/vilka sätt möter skolan dessa utmaningar? Beskriv detta i loggboken.

Handledarens bedömning

Sista VFU-dagen, när samtliga VFU-dagar är genomförda, fyller din handledare i en VFU-rapport digitalt i VFU-portföljen. Du och din handledare ska gå igenom denna tillsammans innan VFU:n avslutas. VFU-rapporten för VFU 1 sparas i Portföljen och du kan följa din progression under hela utbildningen. En PDF-version av VFU-rapporten med bedömningskriterier för VFU 1 finns även på Högskolans hemsida (www.hh.se/vfu) samt i VFU-portföljen och kan tex användas som underlag vid diskussion med din handledare.

Om du har missat VFU-dagar under den ordinarie VFU-perioden, väntar din handledare med att fylla i VFU-rapporten tills samtliga dagar är genomförda.

Efterseminarium

Ha tillgång till din loggbok där du beskrivit din inventering av skolan och dess omgivning (uppgift 5, ovan) samt din observation av en skolklass under en hel dag (uppgift 6, ovan).

Som underlag för gruppdiskussioner vid efterseminariet den 3 november ska du förbereda dig genom att:

- Reflektera över hur miljön och omgivningarna ser ut på din VFU-skola och vilka elever som finns på skolan? På vilket/vilka sätt möter skolan dessa utmaningar?
- Reflektera över hur lärarna på din VFU-skola skapar förutsättningar för elevers delaktighet och lärande och vilka strategier som används för att skapa en god lärmiljö i klassrummet. Hur arbetar lärare med inkludering och differentiering. Utgå i dina reflektioner från din handledares undervisning samt de klassrumsobservationer som gjordes då du följde en klass under en hel skoldag.
- Reflektera över en lektion som du genomfört under VFU-perioden. Utgå från nedanstående frågeställningar:
 - Hur planerades och genomfördes lektionen för att skapa delaktighet och lärande hos eleverna?
 - Kunde du fånga elevernas uppmärksamhet? Hur gjorde du då?
 - Blev lektionen som du förväntat dig?
 - Vad skulle du gjort annorlunda om du hade haft möjlighet att göra om lektionen?

Studentens skriftliga reflektionsuppgift:

Studentens självvärdering – VFU 1

Identifiera och reflektera kring hur väl du har uppnått utvalda mål för kursen och vilka kunskaper och färdigheter du behöver tänka på att utveckla till nästa VFU-period.

Utgå från din loggbok och de reflektioner som du har gjort kring studentens VFU-uppgifter (punkt 1 - 6 i detta dokument). Du ska *reflektera i förhållande till kurslitteratur och ange referenser*. Blankett för självvärdering av VFU 1, hittar du i VFU-portföljen eller i VFU-mappen på Blackboard.

Ladda ner självvärderingsblanketten och fyll i den digitalt. Skicka in den till anvisad inlämningsplats på Blackboard senast 2026-11-08

Din självvärdering bedöms med U, G eller VG och ingår som en del av bedömningen av din VFU. En bedömningsmatris för självvärderingen finns på Blackboard.

Betyg

För den i kursen ingående VFU gäller betyget Väl Godkänd, Godkänd eller Underkänd. Viktigt vid bedömningen är din måluppfyllelse i förhållande till bedömningskriterierna för VFU 1, som din handledare har dokumenterat i VFU-rapporten. Kvalitén på din självvärdering (se ovan) och ditt deltagande vid seminarierna vägs också in vid bedömningen. Du måste ha genomfört samtliga VFU-dagar för att bli godkänd.

VFU-dokument och allmän information om VFU finns på www.hh.se/vfu

Dokumentation kring din VFU görs i VFU-portföljen och där finns även information samlad om VFU 1. Du loggar in i VFU-portföljen på <https://vfusyd.su.se>

Hoppas att du får en trevlig och lärorik VFU!

Tveka inte att kontakta mig om det uppstår några frågor under din VFU!

Charlotte Hammarsten

VFU-ledare och VFU-ansvarig lärare för KPU

charlotte.hammarsten@hh.se mobil: 0704972620

*Lärares yrkesetik:

<https://lararpdf.tmkontor.se/sv/sveriges-larares-pdf-katalog/trycksaker/larares-yrkesetik-folder-pdf.html>

**Adekvat svenska innebär i detta sammanhang svenska som är anpassad till mottagare och kontext.